

Kjernelapilli fra Ramnesvulkanen, en vulkanologisk sjeldenhet

Av Henrik Heyer

Fra et desimeter-tykt sedimentlag i Ramnesvulkanen, mellom to lavastrømmer ved Kulerødvannet i Stokke (Sandefjord kommune), plukket Paul Langensteiner fra Vestfold geologiforening med seg et stykke bergart som må tolkes som **lapillistein**. Den er satt sammen av runde, rødbrune kuler som varierer rundt 1 cm i størrelse.

Lapillistein er ikke uvanlig verken i Vestfold lavaplatå, eller i Ramneskalderaen, men her er lapilli helt kuleformet, og i snittet viser de seg å ha blitt dannet av en rødlig svært finkornet, leirelignende matrix, rundt krystall- eller bergartsfragmenter. Dermed må dette kunne kalles **kjernelapilli** (cored *accretionary lapilli*), som vel ikke er rapportert fra Oslofeltet hittil. Lapilli er betegnelse for alt 2-64 mm stort nedfall fra vulkanutbrudd. Vulkansk aske er finere, vulkanske bomber er grovere.

Lapillisteinstuff, ca 20 cm lang.

Slik lapilli som er funnet her dannes når våt, fin, varm, klebrig vulkanaske klistrer seg rundt krystall- eller bergartsfragmenter som sprutes opp under et vulkanutbrudd, inne i utbruddsskya, og til slutt faller ned igjen på bakken rundt vulkanen. Det skjer helst når det er svært mye damp i utbruddssøylen. Fenomenet kan lett forveks-

les med sfærulitter, som også er vanlige i kalderasammenheng, men som dannes ved krystallisering i vulkansk glass. Dannelse av hagl i ei tordensky, er derimot en sammenlignbar prosess.

Forfatter

Henrik Heyer,
Fjordveien 27,
3080 Holmestrand.
henrikjheyer@gmail.com

8 mm stor kløvd lapillus i tverrsnitt, med sentralt bergartsfragment.

WWW.TRILOBITESOFNORWAY.COM

FOSSILSHOP, PREPARATION, SCULPTURES,
EDUCATIONAL MODELS.

+4796810125

cyrtometopus@gmail.com